

Kolmas sektori

Mikä se on?

- Yhteiskunnallinen sektori
- Piirteitä ovat voittoa tavoittelematon talous, vapaaehtoisuus ja kansalaistoiminta
- Vuotuiset voitot sijoitetaan takaisin toimintaan
- Toimijoita yhdistykset, osuuskunnat ja säätiöt
- Organisaatiot vaihtelevat koon ja toiminnan mukaan
- Avustusjärjestöt, kirkot, ammatilliset järjestöt, erilaiset hyvinvointiorganisaatiot ja yhdyskuntien paikallisyhdistykset kuuluvat kolmanteen sektoriin
- Paljon toimintaa mm. Liikunnan, harrastustoiminnan ja kulttuurin puolella

Toimintaperiaatteet

- Kolmas sektori mm. työllistää työttömiä ja ehkäisee syrjäytymistä
- Pidetään tärkeänä yhteiskuntaeettisistä syistä
- Vähemmistöjen tarpeet otetaan huomioon

Rahoitus ja kolmannen sektorin suhde julkiseen sektoriin

- Äärityyppinä tapaukset, joissa joko valtio tai vapaaehtoissektorin yksiköt vastaavat palveluiden rahoittamisen lisäksi palveluiden tuottamisesta
- Välityyppinä julkiseen sektoriin sekä kolmanteen sektoriin kuuluvat toimijat rahoittavat oman osansa palveluista
- Tai sitten valtio tekee yhteistyötä vapaaehtoissektorin kanssa rahoittamalla palvelun ja vapaaehtoissektori tuottaa sen
- Sitä näkökohtaa on erityisesti korostettu, että kolmas sektori on julkista sektoria täydentävä tekijä kuin, että kolmas sektori korvaisi julkisen sektorin

Kolmannen sektorin auttavat palvelut

- Mielenterveysasioissa auttavat järjestöt mm. Suomen Mielenterveysseuran Sos-kriisikeskus
- Verkkopalvelut mm. Tukinet
- Auttavat puhelimet mm. Kriisipuhelin
- Ryhmämuotoista toimintaa järjestäviä tahoja mm. Mielenterveysyhdistys Helmi Ry

Yllämainitut palvelut ja lukuisat muut kolmannen sektorin palvelut ovat käyttäjille maksuttomia. Monien järjestöjen toimintaan voi myös itse osallistua vaikkapa olemalla tukihenkilönä jollekin apua tarvitsevalle.

Päätöksenteko

- Avoin päätöksenteko mahdollistaa kaikkien kunnan asioista kiinnostuneiden osallistumisen kunnan kehittämiseen
- Järjestöyhdistykset sekä seurakunnat ja yhdistykset kutsutaan koolle säännöllisin väliajoin

Tulevaisuudennäkymät

- Tulevaisuuden haastetta kolmannelle sektorille merkitsee kansainvälistyminen, erityisesti kehitys Euroopan Unionissa
- Näyttää todennäköiseltä, että EU:n rahoitusosuus jäsenmaiden kanssa tulee kasvamaan nykyisestään
- EU-rahoitus on ehtojensa mukaan sidottu tiettyihin projekteihin, joilla tähdätään uusien työpaikkojen luomiseen tai entisten säilyttämiseen

LÄHTEET:

<https://peda.net/hankkeet/kam/oppaan-tarina/ksst>

<https://www.mielenterveysseura.fi/fi/tukea-ja-apua/apua-mielenterveyden-ongelmiin/mielenterveyspalvelut/kolmannen-sektorin-auttavat>

https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/jarjesto- ja_yhdistystoiminta/aiemmat_artikkelit/suomalainen_kolmas_sektori

<https://blogit.kaleva.fi/muutos-nyt-puhetta-hyvinvoinnista/kolmas-sektori-hyvinvoivan-kunnan-kumppanina>

Kolmas sektori

kolmas sektori - kansalaisjärjestöt ja vapaaehtoinen kansalaistoiminta,
Julkinen sektori esimerkkinä seurakunnat, kunnat

Suomessa kolmannen sektorin pääasiallisia toimijoita ovat yhdistykset. Suomalaisista osuuskunnista suuri osa on siirtynyt pääpiirteiltään yksityiselle sektorille.

Kolmannen sektorin osuus suomalaisten ajankäytöstä ja bruttokansantuotteesta on 3–7 %

Kolmannen sektorin erityislaatua kuvaavat sellaiset määreet, kuten ei-voittoa tavoitteleva kansalaistoiminta ja vapaaehtoisuus. Järjestäytyneen kansalaistoiminnan ajatellaan määräytyvän aatteelliselta, arvo- ja intressiperustalta kansalaisten omaehtoisten keskustelujen ja yhteenliittymisen tuloksena. Kolmannen sektorin organisaatiot vaihtelevat suuresti niin kokonsa kuin toimintojensakin puolesta. Niihin luetaan yleisesti muun muassa naapuruus-yhdistykset, urheiluseurat, virkistys-yhdistykset, yhdyskuntien paikallisyhdistykset, avustusjärjestöt, kirkot, ammatilliset järjestöt, avustussäätiöt ja erilaiset hyvinvointiorganisaatiot.

Kasvatetaan nuoria yhteisöön ja ehkäistään syrjäytyminen

Luodaan mahdollisuuksia niille myös kenellä ei varaa-> vapaaehtoistoiminnalla ja maksuttomilla palveluilla kuten seurakunnat jotka eivät peri maksua osallistumisesta kerhoihin ja toimintaan.

Tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Valtio rahoittaa ja kunnat myös toimintaa

[Tietoa työelämästä](#) > Moni-ilmeinen kolmas sektori

Moni-ilmeinen kolmas sektori

Teksti: Anna Berghäll

Kolmannella sektorilla tarkoitetaan Suomessa yksityisen sektorin (yritykset) ja julkisen sektorin (valtio ja kunnat) rinnalla olevia järjestäytyneitä toimijoita. Niitä ovat erilaiset kansalaisten muodostamat ja johtamat yhdistykset, järjestöt, osuuskunnat ja säätiöt. Osuuskunnista määritelmän täyttävät nykyään vain uusosuuskunnat, eli esimerkiksi viestinnän ammattilaisten tai taiteilijoiden muodostamat osuuskunnat. Perinteiset suuret osuuskunnat toimivat nykyään kuin osakeyhtiömuotoiset yritykset.

Toisen tulkinnan mukaan kaikki jollakin tavalla organisoitunut kansalaistoiminta kuuluu kolmanteen sektoriin. Kansalaisjärjestö-nimikettä käytetään kolmannen sektorin toimijoista erityisesti silloin, kun halutaan korostaa järjestöjen luonnetta kansalaisvaikuttamisen, demokratian ja ihmisten osallistumisen sekä henkilökohtaisen kasvun foorumina.

Suomalaiselle kolmannelle sektorille on tyypillistä yleishyödyllisyys, eettisyys, voittoa tavoittelematon toiminta, yhteisöllisyys, solidaarisuus, yksilöllinen valinnanvapaus, joustavuus ja vapaaehtoisuus. Järjestöt tekevät työtä joko ihmisten, tietyn asian tai aatteen tai yhteisön hyväksi. Kolmannella sektorilla ihmiset järjestävät toiminnan itselleen ja muille. Toiminnassa on yleensä taustalla jokin yleinen päämäärä, pyrkimys yhteiseen hyvään.

Palkkatyötä ja vapaaehtoistyötä

Kolmannella sektorilla voidaan tehdä joko palkka- tai vapaaehtoistyötä. Esimerkiksi Punaisella Ristillä on palkattujen työntekijöiden tukena vapaaehtoisia, jotka tekevät vaikkapa ennaltaehkäisevää perhetyötä nuorten turvataloissa. Myös vanhusten ystäväpalvelun vapaaehtoiset ja vankilavierailijat toimivat kolmannen sektorin tehtävissä.

Kolmannen sektorin sijaan esimerkiksi Brittein saarella puhutaan vapaaehtoissektorista. Ranskassa käytetään termiä sosiaalitalous (économie sociale). Kansainvälisessä keskustelussa puhutaan usein voittoa tavoittelemattomasta sektorista (non-profit) sekä ei-julkisista (non-governmental, NGO) organisaatioista.

Riippumatta siitä, mitä käsitettä käytetään, kyse on toiminnasta, joka on yksityistä, voittoa tavoittelematonta, itsehallinnollista ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Yhteistä koko Euroopassa on se, että kolmannen sektorin merkitys ja toimintavolyymi on kymmenen viime vuoden aikana kasvanut sekä palkkatyön että vapaaehtoistyön tuottajana ja yhteiskunnallisena toimijana.

Suomesta kuulee usein sanottavan, että se on järjestöjen luvattu maa. Yhdistyksillä on yhteensä noin 15 miljoonaa jäsentä, eli useat suomalaiset kuuluvat moniin eri järjestöihin. Arvioiden mukaan viidesosa suomalaisista osallistuu aktiivisesti järjestötoimintaan, viidesosa on kokonaan sen ulkopuolella. Kansalaisjärjestöissä työskentelee yli 80 000 palkattua työntekijää, ja järjestöjen liikevaihto on vuosittain noin viisi miljardia euroa. Kolmannen sektorin osuus bruttokansantuotteesta ja työvoimasta on reilu kolme prosenttia. Vapaaehtoistyötä tekee vuosittain noin 650 000 suomalaista. Henkilötyötunneissa mitattuna järjestöissä tehdään vapaaehtoistyötä noin 123 miljoonaa tuntia vuodessa.

Joitakin tunnetuimpia kansalaisjärjestöjä ovat esimerkiksi Greenpeace, Unicef, Amnesty International, Suomen Partiolaiset, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Irti Huumeista ry., Suomen Mielenterveysseura ry., Suomen Sydänliitto ry., Kansanvalistusseura ja Suomen Setlementtiliitto.

<http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Vapaaehtoissektori>

http://www.ammattinetti.fi/artikkelit/detail/32_artikkeli;jsessionid=4C316A46D7352CA1330C3F0EA3B8BEC7?link=true

Julkinen sektori

Mitä on? Miten toimii? Ominaispiirteet? Toimintaperiaatteet? Pääpiirteet? Rahoitus? Organisaatio? Päätöksenteko?

Mitä on?

Julkinen sektori tarkoittaa kansantalouden osaa, joka on valtion tai kuntien omistuksessa ja siihen kuuluu mukaan myös sosiaaliturvarahastot (Kansaneläkelaitos), kuntayhtymät, liikelaitokset ja valtionyhtiöt. Julkinen sektori kattaa 20% Suomen kansantaloudesta, ja noin joka neljäs suomalainen on töissä julkisella puolella.

Miten toimii?

Julkisen sektorin yksi tehtävä on pyrkiä ratkomaan kansantaloudellisia ongelmia. Suomessa julkinen sektori tuottaa erilaisia palveluja taatakseen kansalaisille hyvät elinolot sekä koulutuksen ja työllisyyden. Näitä palveluja ovat esim. varhaiskasvatus, koulut, sosiaalityön palvelut, nuorisotyön palvelut jne. Näitä palveluja tuottavat ja järjestävät valtio, alueet ja kunnat ja julkinen sektori tekee myös yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa tarpeen mukaan (yksityinen sektori ja julkinen sektori).

Julkisen sektorin palveluilla menoja ovat kulutusmenot, tulonsiirrot sekä investoinnit. Kulutusmenot ovat esimerkiksi tavaroiden ja palveluiden tuottamisen kustannukset (palkat, vuokrat), tulonsiirtoja ovat esimerkiksi kotitalouksien saamat tulonsiirrot, teollisuuden, maatalouden ja liikenteen tuet ja investointeja ovat kaikki investoinnit esim. hyvinvointipalvelujen tuottamiseen ja liikenneyhteyksiin.

Ominaispiirteet?

Julkinen sektorin palvelut tuottaa valtio sekä kunnat ja pääosa sen rahoituksesta tulee verojen kautta. Nämä julkiset palvelut eivät tavoittele voittoa niin usein kuin kaupalliset palvelut, vaan tavoitteena on taata kansalaisille mahdollisuus laadukkaisiin turvallisuutta, tasa-arvoa, hyvinvointia, terveyttä ja sivistystä tuoviin palveluihin. Suomessa julkisten palveluiden on tarkoitus olla kaikille kansalaisille yhteisesti saavutettavia ja näin palveluita voidaan tuottaa pääasiassa maksutta. Joistakin palveluista voidaan periä palvelumaksu, esimerkiksi terveydenhuollossa.

Toimintaperiaatteet?

Julkisen sektorin toimintaperiaatteena on tarjota kansalaisille tasa-arvoisesti palveluita, jotka parantavat kansalaisten hyvinvointia. Toiminta rahoitetaan pääasiassa verorahoista, ja palvelujen toiminnasta vastuussa on palvelun tuoja, eli kunta/valtio/alue. Kuva Suomen julkishallinnon rakenteesta:

Pääpiirteet?

Valtio/kunta/alue tarjoaa maksuttomia palveluita kansalaisille tasa-arvoisesti. Näillä palveluilla pyritään edistämään kansalaisten hyvinvointia. Pääosa rahoituksesta tulee verotuksen kautta.

Rahoitus:

Julkisen sektorin toimintaa rahoitetaan pääasiassa verotulojen avulla ja verotuloja on satoja erilaisia. Pääasiassa ne ovat kulutus-, tulo-, omaisuus- ja kiinteistöveroja. Näitä veroja Suomessa keräävät valtio, kunnat, sosiaaliturvarahastot ja kirkko. Toinen tapa rahoittaa julkisia menoja on asiakaspalvelumaksu, ja tutuin esimerkki Suomessa tästä ovat lasten päivähoidon asiakasmaksut tai kunnalliset suun terveydenhuollon asiakasmaksut. Näiden

lisäksi valtio rahoittaa toimintaansa pääomatulojen avulla, joita se saa osinkoina omistamistaan valtionyhtiöistä ja osa julkisista menoista rahoitetaan lainanotolla.

Julkisen sektorin varojen käyttöä ohjaa ja valvoo edustuslaitos.

Päätöksenteko

Päätöksentekomenettelyä kunnassa säätelevät pääosin kuntalaki ja hallintolaki. Eri hallinnonaloilla on lisäksi lukuisia omia menettelysäännöksiä.

Kunnan viranomaisen päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireilletuloon, valmisteluun, päätöksentekoon, tiedoksiantoon ja täytäntöönpanoon.

Lähteet:

<https://www.kaleva.fi/mielipide/kolumnit/julkinen-sektori-on-suomen-vahvuus/756157/>

<https://ek.fi/mita-teemme/yrittajyys/yritysrahoitus/julkinen-rahoitus/>

<http://www.maailmantalous.net/fi/artikkeli/julkisen-sektorin-rahoitus-mista-rahahyvinvointiin>

https://www.akava.fi/files/12328/Julkinen_sektori_hyvinvoinnin_toteuttajana_11042014.pdf

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Julkistalous>

https://fi.wikipedia.org/wiki/Julkinen_sektori

<https://www.ts.fi/uutiset/talous/703170/Julkisen+sektorin+koko+on+viidesosa+Suomen+taloudesta>

<https://www.verkkouutiset.fi/julkisella-sektorilla-on-yli-600000-tyontekijaa/>

https://www.stat.fi/meta/kas/julkinen_sektor.html

Yksityinen sektori käsittää alleen yksityisessä omistuksessa olevat yritykset. Yksityisen sektorin toimijoita ovat toiminimi, osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö ja avoin yhtiö. Riippuu yritysmuodosta kuka tekee päätökset, miten rahoitetaan ja kuka on vastuussa.

Toiminimi on yksityinen elinkeinonharjoittaja. Elinkeinoharjoittaja on luonnollinen henkilö. Omistaja vastaa yrityksen päätöksistä yksin ja on myös vastuussa yrityksestä omaisuudellaan.

Osakeyhtiö voi olla yksityinen tai julkinen osakeyhtiö. Osakeyhtiössä on hallitus, joka ajaa osakkeenomistajien ja yrityksen etuja. Yhtiökokous käyttää päätösvaltaa, johon osakkeenomistajilla on oikeus osallistua. Osakkeenomistaja on vastuussa vain sijoittamansa pääoman verran.

Avoimessa yhtiössä yhtiömiehiä on vähintään kaksi ja he tekevät yritystä koskevat päätökset. He myös vastaavat omaisuudellaan yrityksestä.

Kommandiittiyhtiössä voi olla sekä äänivaltaisia, että äänettämiä yhtiömiehiä. Äänettämiä yhtiömiehet vastaavat yrityksestä vain sijoittamansa summan kun taas äänelliset yhtiömiehet ovat vastuussa omaisuudellaan.

Yritykset maksavat voitoistaan veroa, joka on hyväksi kansantaloudelle. Yritysten välinen kilpailu pitää hinnat kohtuullisina. Kansantalouden puolesta yritystoiminta on myös hyväksi, koska se työllistää ihmisiä. Voitosta yritykset maksavat osinkoa osakkaille.

Yrityksen omistajat sijoittavat yritykseen omaa pääomaa. Yritys voi myös hankkia lainaa esim. pankista tai pääomasijoittajilta.

Yritysten tavoitteena on tuottaa voittoa, ja jotta yritys on kannattava täytyy sen tulot olla suuremmat kuin menot.

Jos yritys tuottaa tappiota jatkuvasti, joutuu se hakeutumaan konkurssiin tai mahdollisesti yrittää päästä yrityssaneeraukseen. (velan määrää alennetaan tai annetaan lisää aikaa velkojen maksamiseen).

Esimerkit jokaisesta sektorista:

Julkinen sektori: Ohjaamo Lahti

Tässä linkissä tietoa Ohjaamosta hankkeena:

<https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projektkoodi=S20156>

Ohjaamo Lahti tarjoaa alle 30-vuotiaille kaikki keskeiset työhön ja opintoihin liittyvät palvelut saman katon alta. Tarjolla on neuvontaa myös muista mieltä askarruttavissa asioissa. Tarjoamme työttömille 17–29-vuotiaille lahtelaisille nuorille monipuolisia työ- ja kokeilumahdollisuuksia. Kauttamme on mahdollista päästä työkokeiluun tai palkkatuettuun työhön työpajoille, yrityksiin, yhdistyksiin tai Lahden kaupungille. Ohjaamossa nuoria palvelee monialainen tiimi, johon kuuluu oppilaitosten edustajia, työhönvalmentajia, palveluohjaajia, etsivän nuorisotyöntekijöitä, sosiaaliohjaajia ja TE-toimiston asiantuntija. Omilla päivystysvuoroillaan tai kutsuttaessa paikan päällä on myös Kelan ja terveydenhuollon henkilöstöä sekä kolmannen sektorin toimijoita.

Yksityinen sektori: Espero Arviointi- ja kriisiyksikkö Esko

Espero Arviointi- ja kriisiyksikkö Esko on 5-paikkainen lastensuojelun erityisyksikkö Lahdessa. Esko tarjoaa 10-18-vuotiaille avohuollon tukitoimin sijoitetuille, kiireellisesti sijoitetuille ja huostaanotetuille lapsille turvallisen kasvuympäristön. Lapsilla on psyykkisiä tai koulunkäyntiin liittyviä haasteita tai lapset ovat vaarassa syrjäytyä yhteiskunnasta.

Lapsen ja perheen kokonaistilannetta arvioidaan ja kartoitetaan Eskossa. Tutkimus- ja arviointijakson jälkeen perhe ja lapsi voi jäädä kuntouttavalle jaksolle, jonka sisältö ja tavoitteet ovat yksilöllisiä.

Kolmas sektori: Valopilkkä

Toimintamme ytimenä on tarjota ilmaista kiusaamisen jälkihoidon ja matalan kynnyksen tukea kiusaamista kokeneille ihmisille. Pyrkimyksenämme on tarjota ensisijaisesti vertaisuuteen perustuvaa tukea. Lisäksi tarjoamme yksilöille tukea puhelimitse ja netin kautta sekä yksilötapaamisissa. Tuen piiriin pääsemiseksi ei tarvita lähetettä.

Tarjoamme keskusteluapua ja tietoa kaikkiin kiusaamiseen liittyviin asioihin nuorille, aikuisille sekä perheille. Tarjoamme myös koulutuksia sekä yhteistyömahdollisuuksia viranomaisille ja ammattilaisille.